

C e e fotografia, dacă nu plagiere a realității, dacă nu însăși realitatea, văzută momentan? îmi zice cineva, trasând o linie adâncă între realitate și ficționalitate. Și, într-adevăr, dăm de lucruri prin excelență tangibile, la prima vedere complet adâncite în real, dacă încercăm să analizăm mijloacele cu care operează fotografia. Oameni, fețe, străzi, construcții, parcuri... șir infinit. Intenția în sine să portretizezi lumea din cel mai bun unghi (uneori impunând-o să zâmbescă, bunăoară, tocmai pentru a edulcora puțin realul), este o intenție de abstragere de la real.

Mimesis compromis.

AURELIA
COJOCARU

Mimesis imperfect

Livada

Dacă arta ar fi un delict, fotografia și-ar ascunde urmele cel mai bine. În anumite condiții, o fotografie (plasată pe un geam, de exemplu) poate trece drept realitate. O atare creație nu își trădează atât de ușor caracterul de plâsmuire, nu trăiește prin liniile literelor, nu ascunde un posterior plin de capete de ațe.

Nu are sub-universuri. E imaginea în sine, venind, opulentă, spre tine, cerând să fie văzută, remarcată dintre toate imaginile cu care te întâlnești în fiecare zi... **o selecție a faptelor și secvențelor realului ce merită să fie văzute, reținute.** Să exemplificăm. Polly Chandler.

Când am descoperit fotografiile lui Polly Chandler (fotografa americană de 35 de ani ale cărei lucrări le observi în acest număr), m-am gândit că, iată, am găsit ilustrațiile perfecte pentru fenomenul „copil bătrân”... Mai ales în *Chloe* impresia aceasta e, realiter, obsedantă. Dar de peste tot transpare senzația de senectute ori de putrefacție. E de parcă, trezite dintr-un lung, indefinibil somn,

personajele s-ar dăruii pentru prima dată imaginii. Sau e omul în primele clipe după Creație. Sau e omul contopit cu moartea, prin simbolismul apei, ca în *Chandler B*, sau prin cel al pământului, în *Irespirabil*.

Chandler cultivă o fotografie de atmosferă, o atmosferă obscură, de prăbușire lentă, dar și de vis, planare. Evadarea din pârgihiile realului vine și din tactica „alb-negru”, care oferă – mărturisește însăși P.C. într-un interviu – *starea de reverie*, de situare deasupra palpabilului, de impunere a misterului ca motor al creației. Jocul cu luminile și cu planurile este unul crucial (iar creatoarea ne asigură că *totul se petrece în aparat*, nimic nu e

modificat după), P.C. utilizând o tehnică specială de accentuare a unor elemente în fotografie; de obicei, acest procedeu scoate în lumină chipul personajului... În rest, toate se pierd, se topesc în lumină, și numai zvâcnirea unor detalii te convinge că există un dincolo-de-om cât de cât concret (tocmai această cumpănire între concret și reverie sensibilizează). Există și un caz invers: revelarea

Floarea-de-usturoi

unui dincolo-de-atmosferă (*Hill-Park, Jill*)...

Să ne înțelegem: faptul că o anumită creație e **de atmosferă** nu semnifică absența unei idei, a unui ax central... sau, mai simplu, toate au, până la urmă, un spațiu al mesajului – privilegiul privitorului! Este, după mine (ca să aduc un exemplu), evident că *Livada* propagă faptul **întâlnirii cu tine însuți cel din trecut**. Voalul e simbolul unei treceri, personajul înfruntă această trecere, nu e cu spatele, văzându-și de drum, ci cu fața spre această lungime/lungire. Adâncire în sine există în toate aceste imagini ș.a.m.d.

Personajele lui Chandler sunt sora și mama sa, prietenii... Identitatea protagoniștilor însă nu mai contează, pentru că, pur și simplu, dispăre. Am senzația că, odată inclus în universul fotografiei, personajul devine tip. Acest lucru, împletit cu aura reflexivă, ușor astenică, definește un univers al imaginii în care nimic nu e de prisos. E o discreție îndelung și

Somnambulii

într-un... instantaneu. Ceea ce ar putea însemna și faptul că, de-a lungul acestor milenii, încă de la picturile rupestre, de fapt, singura intenție a picturii a fost să se apropie de acuratețea unei fotografii... Dar cum să tindă, ar putea zice cineva, expresionistul și abstracționistul spre „acuratețea unei fotografii”? Adevărul

Fotografia este scoaterea la iveală a ordinii din haos.

Ansel Adams

Irespirabil

minuțios regizată (ca în *Floarea-de-usturoi*)...

E de parcă aș sta în fața unor picturi renaștiste (deși înțeleg că e o distanță care permite etichetarea asociației drept forțată), în sensul întâlnirii dintre *sfumato* și *chiaroscuro*... Și e de parcă aș sta în fața unei picturi magriteene, când privesc *Somnambulii* (vezi coperta revistei nr. 1, 2007). Ciudată juxtapunere de timpuri atât de divergente... Trebuie că fotografia e pictura tuturor timpurilor adunată

Chandler

e că niciodată nu ne-am putut apropia (artistic) de realitate în chip plener, cu atât mai îndepărtată șansa portretizării ei... Neputința aceasta a obosit într-un final creatorii sau, dimpotrivă, jocul desprinderii de real i-a atras într-atât de mult, încât intenția primordială s-a stins aproape... încât setea de derapaje a contagiat și fotografia, în ultimă instanță... **Mimesis imperfect.**